

WYROK Z DNIA 17 LISTOPADA 2005 R.

II KK 216/05

Uchylenie lub zmiana orzeczenia na korzyść współoskarżonych, w trybie określonym w art. 435 k.p.k., nie dotyczy orzeczenia wydanego wobec współoskarżonych w innej sprawie.

Przewodniczący: Prezes SN L. Paprzycki (sprawozdawca).

Sędziowie SN: J. Sobczak, A. Tomczyk.

Prokurator Prokuratury Krajowej: W. Smardzewski.

Sąd Najwyższy w sprawie Józefa B., oskarżonego z art. 278 § 1 k.k., art. 279 § 1 i inne k.k., po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 17 listopada 2005 r., kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 8 grudnia 2003 r.

u c h y l i ł zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej i co do czynu z pkt. II aktu oskarżenia, zakwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., i w tym zakresie sprawę p r z e k a z a ł Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z dnia 8 grudnia 2003 r., uznał Józefa B. za winnego popełnienia dwóch występków: pierwszego, zakwalifikowa-

nego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i drugiego, zakwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Od powyższego, prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego, kasację na korzyść Józefa B. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, w części dotyczącej skazania za przestępstwo zakwalifikowane art. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na pominięciu w opisie czynu wartości rzeczy, które oskarżony usiłował zabrać w celu przywłaszczenia, podczas gdy wskazanie ich wartości ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy popełniony przez oskarżonego czyn był usiłowaniem przestępstwa kradzieży, czy też usiłowania wykroczenia wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w W. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania”.

Sąd Najwyższy, na posiedzeniu w dniu 29 września 2005 r., postanowił skierować sprawę do rozpoznania na rozprawę, uznając, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 535 § 3 k.p.k. w związku z potrzebą rozważenia zastosowania w sprawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., nie prezentując jednak argumentacji, która miałaby za tym przemawiać.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich, wniesiona na korzyść Józefa B., jest oczywiście zasadna i jako taka została w całości uwzględniona, przez uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w W. w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej i co do czynu z punktu II aktu oskarżenia, zakwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., a sprawa przekazana w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Natomiast Sąd Najwyższy w

składzie orzekającym w tej sprawie nie podzielił stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w powołanym postanowieniu z dnia 29 września 2005 r., uznając, że w stosunku do skazania Henryka T. wyrokiem tego samego Sądu z dnia 11 kwietnia 2001 r., nie zostały spełnione wymogi określone w art. 435 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.

Należy zgodzić się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, że Sąd Rejonowy w zaskarżonej części wyroku niewystarczająco opisał czyn zakwalifikowany z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., gdyż nie wskazał wartości rzeczy, które skazany usiłował zabrać w celu przywłaszczenia, a od tego zależy, czy czyn przypisany oskarżonemu Józefowi B. stanowi usiłowanie przestępstwa określonego w art. 278 § 1 k.k., jeżeli wartość tych rzeczy przekraczała 250 zł, czy też tylko usiłowanie wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w., jeżeli ich wartość była niższa. Nie określając wartości rzeczy w wyroku Sąd Rejonowy dopuścił się rażącej obrazy przepisu postępowania - art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k., co w sposób oczywisty mogło mieć wpływ na treść wydanego w tej sprawie orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.), ponieważ od tego ustalenia w wyroku zależy, czy prawidłowo przyjęto, że czyn ten stanowił usiłowanie wskazanego w nim przestępstwa, czy też tylko wykroczenia.

Przy rozpoznaniu sprawy w części przekazanej do ponownego rozpoznania, Sąd Rejonowy po prostu dokona ustalenia, co podane zostanie w wydanym następnie wyroku, jaka była wartość rzeczy, które oskarżony, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim sprawcą, usiłował zabrać w celu przywłaszczenia. Źródłem wiedzy na ten temat będzie nie tylko przesłuchanie obu sprawców usiłowania kradzieży, ale także to, co wynika z doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k.). Jednocześnie jednak pamiętać trzeba o tym, że uchylene wyroku w tej sprawie nastąpiło wyłącznie w wyniku uwzględnienia kasacji wniesionej tylko na korzyść oskarżonego Józefa B.

Brak natomiast było podstaw do uchylenia, w takim samym zakresie, wyroku tego samego Sądu, który zapadł w innej sprawie wobec Henryka T., który dopuścił się takiego samego czynu, działając wspólnie i w porozumieniu z Józefem B. Także w wypadku tego oskarżonego Sąd Rejonowy w wyroku nie określił wartości rzeczy, które obaj mężczyźni usiłowali ukraść. Jednakże, dla możliwości zastosowania instytucji określonej w art. 435 k.p.k., także, co oczywiste, w związku z art. 536 k.p.k., decydujące jest to, żeby współoskarżeni zostali skazani tym samym wyrokiem.

Z przepisu art. 435 k.p.k. jednoznacznie wynika, że sąd odwoławczy uchyla lub zmienia orzeczenie na korzyść współoskarżonych w tej samej sprawie, w sytuacji gdy nie wnieśli oni środka zaskarżenia, jeżeli je uchylił lub zmienił na rzecz innego współoskarżonego skazanego w tej samej sprawie, który wniósł taki środek zaskarżenia, gdy przemawiają za tym identyczne względy. Chodzi zatem tylko o to samo orzeczenie wydane w stosunku do wszystkich współoskarżonych. Nie wystarcza więc, dla zastosowania instytucji określonej w art. 435 k.p.k., sam fakt współoskarżenia w tej samej sprawie, jeżeli w stosunku do takich współoskarżonych ostatecznie wydane zostały wyroki w różnych sprawach. Taka wykładnia tego przepisu jednolicie prezentowana jest w piśmiennictwie (zob.: P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. T. II. Komentarz do artykułów 297 – 467, s. 558 i nast., T. III. Komentarz do artykułów 468 – 682, s. 211 Warszawa 2004; T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2005, s. 1071, s. 1261, 1262; S. Zabłocki w: J. Bratoszewski i inni: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Tom III, Warszawa 2004, s. 88, s. 624; W. Grzeszczyk: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2005, s. 406, 498, 499; J. Grajewski w: J. Grajewski, L.K. Paprzycki, M. Płachta: Kodeks postępowania karnego, Tom II, Komentarz do art. 425, 673, Kraków 2003, s. 52-54, 309-312; K. Marszał, S. Stachowiak, K. Zgryzek: Proces karny, Katowice 2003, s. 547,

548). Żadne racje nie przemawiają za rozszerzającą wykładnią art. 435 k.p.k., tym bardziej, że jest to przepis wyjątkowy, który ze swej natury nie podlega tego rodzaju wykładni.

Mając powyższe rozważania na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.